

Būvmateriālu ražotāju asociācija

Juridiskā adrese: Lielirbes iela 17a-28, Rīga, LV-1046.

Faktiskā adrese: Kr.Barona iela 99/1, Rīga, LV-1012.

27.10.2023. Nr.10

Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijai

Par elektroenerģijas sadales sistēmas pakalpojumu tarifu aprēķināšanas metodiku

Latvijas Būvmateriālu ražotāju asociācija ir iepazīsies ar Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas konsultāciju dokumentu par elektroenerģijas sadales sistēmas pakalpojumu tarifu aprēķināšanas metodiku un izsaka sekojošus komentārus:

1. Elektroenerģijas pārvades un sadales sistēmas pakalpojumi ir nozīmīgs izmaksu postenis apstrādes rūpniecībā un ilgtermiņā ietekmē investīciju lēmumus par ražošanas piegāžu ķēžu attīstību Latvijā, īpaši ņemot vērā, ka lielākais sadales sistēmas operators nosedz ievērojamu daļu Latvijas teritorijas.

Līdz šim pārvades un sadales sistēmas operatoru tarifu projekta publiskojamā daļa ir ietvērusi ļoti ierobežotu informācijas apjomu attiecībā uz izmaksu attiecināšanu, kas patērētājiem neļauj pilnībā pārliecināties par tarifu projektā ietverto vērtību atbilstību izmaksu struktūrai. Tāpat patērētājiem nav tiesības šo informāciju saņemt arī pēc tarifu apstiprināšanas, piemēram, lai pārliecinātos par izmaksu struktūras izmaiņām un tādējādi ļaujot pieprasīt sistēmas operatoram veikt izmaiņas tarifos.

Ierosinām, ka sadales sistēmas operatora izmaksu attiecināšanas modelis un tā izpilde ir publiskojama, izsakot attiecīgās metodikas 6.punktu sekojošā redakcijā:

6. Sadales sistēmas operators lieto ar regulatoru saskaņotu izmaksu attiecināšanas modeli, kura pamatprincipus, tajā skaitā kapitāla izmaksu attiecināšanas metodi, un ieviešanu iesniedz regulatoram vismaz trīs mēnešus pirms tarifu projekta iesniegšanas. Sadales sistēmas operators atbilstoši sniegtajiem sadales sistēmas pakalpojumiem veido tādu izmaksu un to attiecināšanas uzskaiti, kas dod skaidru un nepārprotamu priekšstatu par izmaksu izmaiņām. *Sadales sistēmas operatora izmaksu attiecināšanas modeli (tai skaitā izmaksu virzītāju izņēmumus, kas paredzēti metodikas 52.punktā) publisko vienlaicīgi ar iesniegšanu regulatorā, kā arī pēc regulatora lēmuma par tā saskaņošanu, ja tajā tiek veiktas korekcijas. Lietotājiem ir tiesības piedalīties izmaksu attiecināšanas modeļa apspriešanās, kā arī saņemt šī modeļa pilnu aprakstu un informāciju par modeļa faktisko atbilstību pēc tarifu apstiprināšanas.*

Tāpat ierosinām ka pārvades sistēmas operatora izmaksu attiecināšanas modelis un tā izpilde ir publiskojama, izsakot attiecīgās metodikas 5.punktu sekojošā redakcijā:

5. Pārvades sistēmas operators lieto izmaksu attiecināšanas modeli, kura pamatprincipus un ieviešanu saskaņo ar regulatoru. *Pārvades sistēmas operatora izmaksu attiecināšanas modeli publisko vienlaicīgi ar iesniegšanu regulatorā, kā arī pēc regulatora lēmuma par tā saskaņošanu, ja tajā tiek veiktas korekcijas. Lietotājiem ir tiesības piedalīties izmaksu attiecināšanas modeļa apspriešanās, kā arī saņemt šī*

modeļa pilnu aprakstu un informāciju par modeļa faktisko atbilstību pēc tarifu apstiprināšanas.

2. Nozīmīgs nākotnes enerģijas sistēmas elements būs pieprasījuma reakcija, kas nodrošinās sistēmas balansēšanu bez jaunu balansējošo jaudu ieviešanas, tādējādi samazinot kopējās izmaksas un optimizējot sociāli ekonomisko efektu. Elektroenerģijas pārvades un sadales tarifu mainīgā daļa ir tieši atkarīga no elektroenerģijas zudumiem un to segšanai nepieciešamajiem elektroenerģijas apjomiem, ko iepērk sistēmas operators.

Lai veicinātu pieprasījuma reakcijas palielināšu lietderīgi ir noteikt sistēmas operatoru pienākumu lietotājiem piedāvāt tarifu plānu, kas tarifa mainīgo komponenti piesaista ikstundas elektroenerģijas cenai un pastiprina signālu veikt patēriņa pielāgošanu. Nord Pool elektroenerģijas cenu zonā ikstundas cenu svārstīgums (standartnovirze) ir palielinājusies vairākas reizes salīdzinot ar situāciju 2018.gadā (2023 – 51,93EUR, 2022 – 152,73 EUR, 2021 – 68,86 EUR, 2020 – 20,88 EUR, 2019 – 15,82 EUR, 2018 – 16,91 EUR), tāpēc lai pastiprinātu pieprasījuma reakcijas iespējas un atdevi patērētājiem, lūdzam noteikt "dinamiskā" tarifa mainīgās komponentes pienākumu sistēmas operatoriem.

Ierosinām izteikt pārvades tarifa metodikas 53.punktu sekojošā redakcijā:

53. Pārvades sistēmas operatora pienākums ir piedāvāt katrai lietotāju grupai dinamiskā tarifu plāna alternatīvu. Dinamiskā tarifu plānā pārvades tarifs tiek diferencēts atkarībā no ikstundas elektroenerģijas cenas, tādējādi sekmējot efektīvāku pārvades sistēmas izmantošanu, veicinot pieprasījuma reakcijas kā arī uzkrāšanas investīcijas sistēmā. Diferencētos tarifus pārvades sistēmas operators aprēķina tā, lai atbilstoši tiem aprēķinātā plānoto ieņēmumu kopsumma no lietotāju grupas par laika periodu, kuram aprēķināts diferencētais tarifu projekts, nepārsniedz attiecīgo sprieguma pakāpju diferencēto tarifu ieņēmumus.

Ierosinām izteikt sadales tarifu metodikas 56.2.punktu sekojošā redakcijā:

56.2. diferencētos tarifus, kurus sadales sistēmas operators aprēķina tā, lai atbilstoši tiem aprēķinātā plānoto ieņēmumu kopsumma par laika periodu, kuram aprēķināts tarifu projekts, nepārsniedz attiecīgo sprieguma pakāpju plānotos kopējos ieņēmumus. Sadales sistēmas operatora pienākums ir piedāvāt katrai lietotāju grupai dinamiskā tarifu plāna alternatīvu. Dinamiskā tarifu plānā sadales tarifs tiek diferencēts atkarībā no ikstundas elektroenerģijas cenas, tādējādi sekmējot efektīvāku sadales sistēmas izmantošanu, veicinot pieprasījuma reakcijas kā arī uzkrāšanas investīcijas sistēmā. Lai izvairītos no šķērssubsīdijām starp dažādi noslogotiem pieslēgumiem, vidējā sprieguma pakāpē sistēmas operatoram nav tiesības ar dažādiem tarifu plāniem diferencēt jaudas tarifu.

3. Pārvades un sadales sistēmas izmaksas līdz šim pamatā ir seguši patērētāji, kas rada būtisku izmaksu slogu energointensīvai rūpniecībai, bremzē tirgus signālus efektīvākai elektroenerģijas ražotāju pieslēgumu jaudu izmantošanai un kapitāla piesaistei uzkrājošajām baterijām. Disproporcionāls izmaksu slogs starp dažādām tirgus dalībnieku grupām palielina kopējās sistēmas izmaksas un ekonomikas konkurētspēju.

Lūdzam veikt atbilstošas izmaiņas metodikās paredzot jaudas uzturēšanas diferencēto tarifu izlīdzināšanu starp elektroenerģijas ražotājiem un patērētājiem, vienlaicīgi nosakot izņēmumu elektroenerģijas ražotāju pieslēgumiem pirmos 5 gadus no brīža, kad pieslēgums ir nodots ekspluatācijā, lai saglabātu veicinošu signālu jaunu elektroenerģijas ražotāju ienākšanai tirgū un piedāvātu līdzvērtīgu mehānismu patērētāju pieslēgumu efektīvās jaudas izmantošanas veicināšanai. Ņemot vērā, ka attiecībā uz pārvades tarifiem, ES regulējums paredz ievērot tarifu

griestus, nepieciešams noteikt pārejas periodu līdz Latvija ir pieprasījusi papildināt valstu sarakstu, kurām ir noteikts izņēmums no šiem griestiem.

Būvmateriālu ražotāju asociācijas
Valdes priekšsēdētājs

L.Jākobsons

DOKUMENTS PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU